

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”

INSERTII
se primesc după tarif la
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

Abonamente:
Pe un an . 520 Lei
Pe 1/2 an . 260 Lei
Pe 1/4 an . 130 Lei

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

Emeric Madach

Marele scriitor maghiar — pe prima noastră scenă

Arad, 22 August

În cuprinsul îndeajuns de variat și bogat al literaturii maghiare, creațiunea care dominează întreaga perspectivă, ca un masiv alpin, este fără îndoială „Tragedia omului” de Emeric Madach. Operile unor scriitori de talia lui Jokai, Arany, Petöfi, Mikszáth, Ady, — ca să amintim numai pe cei dispăruți, — deși multe din ele sunt t ecute în tezaur general al culturii, plutesc totuși la înălțimi mai puțin universale.

Conlocatarii noștri terestri invocă cu o nespusă mândrie proporțiile formidabile ale operei, care se înșiră între acele rare expresii ale sufletului uman, despre care Carlyle a spus că sunt adânci ca lumea și înalte ca eternitatea. Subiectul tragediei e vechiu cât rasa omenească și a frământat în toate timpurile mintile sintetice, intelectele de-o mare putere de concentrațiune, sufletele de-o vastă tonalitate sentimentală, cum au fost Dante, Milton, Byron, Göthe și alți uriași. Meritul special al lui Madach, e că a putut să întruhițeze subiectul mai integral decât precursorii săi, redând eterna dramă umană sub toate aspectele simțirii și cugetării omenești.

Vedem, că „Tragedia omului” nu este o operă de caracter național — și, fiindcă o cunoaștem temeinic sub toate raporturile, mai putem să spunem, că nici ca limbă n'a adus nici o îmbogățire patrimoniului literar unguresc. Inșus Madach, al cărui suflet s'a plămădit în negurile și silurile grandioase ale munților Tatra din Carpații nordici, n'a fost ungur de rasă, dupăcum bine se știe de toți cunoscătorii vieții lui. Nu facem aceste constatări cu gând preocupat, nici critică literară nu vom face aci, căutând lipsuri și diminuând strălucita creație literară, care a trecut de mult în seria valorilor universale, ci dorim numai să spunem adevărul întreg. Ungurii au tot dreptul să se mândrească cu ea.

Mărturisim chiar, că am simțit o nobilă satisfacție morală, aflând zilele trecute, că „Tragedia omului” va fi reprezentată pe prima scenă românească, în viitoarea stagiune, la București.

Știm de mult, că noi românii, din toate traduceri câte s'au încercat celebrei opere, o avem pe cea mai bună. Este traducerea splendidă a dlui Octavian Goga, fructul unei munci statornice, cu multe intermitențe totuși, care datează de vre-o douăzeci de ani. Am avut norocul să fim în strânsă intimitate cu marile noastre poet și am cunoscut florii primelor succese. Asistam cu o ne mai gustată fericire juvenilă, la biruința tânărului, de douăzeci de ani atunci, asupra unei opere, pe care autorul n'a cutozeat s'o publice decât la vârsta de șasezeci de ani și despre care poetul Arany, într-o scrisoare ocazională adresată lui Madach, a spus celebrele vorbe: „câtă vreme alții muncesc o viață întreagă și culeg pe rând frunzele de laur, tie trebuie să ți se dea dintr'una o coroană întreagă”.

Factura versului, structura frazei și-o dialectică plină de cotituri labirintice, dă scrisului lui Madach o desăfurare greoaie și o atmosferă de îmbăxăleală filosofică pe alocurea, încât a descurajat întotdeauna pe cei mai ingenioși traducători. S'a

spus că Madach este intraductibil — și un tânăr poet l-a biruit la cea dintâi încercare, cu atâta virtuozitate artistică, încât de îndatăce primele capitole traduse au ajuns să fie cunoscute, societăți literare de elită, cum erau Kisfaludy și Petöfi-Társaság, imbiau poetului român onoruri „gomotoase”.

Azi traducerea este definitiv terminată și are ape de piatră scumpă în toate amănunțimile. Abia acum conlocatarii noștri terestri, cum le-am zis, pot să fie cu adevărat mândri. Un puternic reflector a pus în cea mai vie și favorabilă lumină pozoaba regulă a literaturii ungurești. Cât de mândri am putea să fim și noi românii, când s'ar găsi și la unguri un traducător de talia dlui Octavian Goga, care să li înfățișeze în plină grandoare de pildă pe Eminescu. Căci intraductibil nu este nici Eminescu, decât că lipsește congenialitatea unui traducător. Așa cum a fost și mai este tradus, fără talent, fără simț și fără pricepere, de poeți și scriitori unguri mai mult ori mai puțin celebri, nu e de nici un folos.

Fapta dlui Goga și fapta noului director al Teatrului Național din București, să fie pentru concetățenii noștri unguri un nou semn al înțelegerii etice superioare ce avem de rostul nostru între popoare. Spre sufletul lor învârtat în rătăcirii ancestrale trimitem un nou stălp de lumină, care de-acum nu se va mai stânga niciodată căci este din împărăția eternă a artei.

Am stăruit la acest loc asupra traducerei dlui Goga și-a reprezentării la București a lui Madach, fiindcă credem, că acest nou dar al nobleței române ți trebuie relevat.

Ikaros.

Concordatul

D-nul N. Iorga scrie:

Se negociază la Roma un tratat cu Sfântul Scaun.

Nu vom fi cei d'întăiu cari-l vom fi încheiat. De cinci secole mai mari decât noi au crezut că e bine să-l aibă ca normă a

relațiilor lor cu o veche și puternică organizație bisericească. Nu ne-am gâsi, de sigur, în rea tovarășie.

Sărbii au un concordat. Aceleași motive care i-au îndemnat pe dâșii pot influența și asupra noastră.

Si la noi se mai adauge un motiv.

Avem Unguri catolici. Dar avem și o parte însemnată din poporul nostru însuși care recunoaște dogma catolică și se supune religioș Scaunului papal.

Pentru unii și pentru alții o înțelegere cu Papa nu e fără folos. Ungurii din palatele și chiliile dela Alba-Iulia și Oradea-Mare nu vreau să știe de Statul român; când el se înțelege cu Sfântul Părinte aceasta li poate fi o rechemare la datorită ce au față de Suveran și de Guvernul țării. O definire a situației Bisericii unite, pe care unii o exalta prea mult, alții o cred prea trecătoare, nu e cu totul inutilă.

Rămân, firește, condițiile. Pentru acelea vor fi responsabili acei cari vor fi negociat și mai ales acei cari vor fi iscălit.

NOTE

„Cartea ostașului”

Arad, 22 Aug.

Mai zilele trecute citiam într-o revistă străină o informație despre instituirea unui premiu italian de 20.000 lire, pentru cea mai bună „carte a ostașului italian în concediu”.

Citind această știre am rămas pe gânduri... cu gândul întreg la bravii ostași ai României-Mari: la pregătirea lor sufletească și la toate primețiile care ne pândesc.

Italia lui Benito Mussolini se gândește la sufletul ostașilor ei, și stăruie, muncește, veghează ca să-i pregătească, trupește și sufletește, pentru orice eventualitate. Italia care, nici pe departe, nu are situația pe care, din neceriere, o avem noi, institue premii pentru a putea da ostașilor ei plecați în concediu, cartea care le trebuie, cartea necesară viitorului Italiei.

Ce cărți punem noi în mâinile aspre ale braviilor noștri ostași? Ce se face la noi în acest timp în care cresc urile, pentru pregătirea sufletească a ostașilor noștri cari, în orice clipă, pot fi chemați să apere hotarele noastre amenințate?

Cu ce îl legăm noi, pe acești ostași ai noștri, de destinele patriei noastre?

Toate tunurile, toate aeroplanele uriașe, toate fabricile din țară și de-afară, vor fi praf și zădărnice, dacă nu ne vom bizui și pe puterea sufletească a ostașului nostru!

Stătele vecine se înarmează zi și noapte. Ungaria a devenit, dela un capat la altul, o uriașă cazarmă, unde se predică ura sfântă împotriva noastră. Rusia roșie, organizată de ofițeri nemți, pândeste prilejul să ne atace. Bulgaria își are comitații ei, pentru toate eventualitățile.

În fața atător amenințări gândul nostru trebuie să fie la armata noastră! Să se facă toate sacrificiile materiale ca aceasta armată să poată fi în orice moment gata.

Să nu se uite însă, cum s'a uitat, continua ei pregătire sufletească!

Italia fascistă ne dă un grăitor exemplu! (U.)

FOILETON

Pentru cei cari vin în urma noastră

Odiseia în românește

— Traducere de Gh. Murnu —

Alături de câteva adevărate opere de artă ale vremii noastre, cari au isbutit să înfățișeze cu un caracter de durabilitate și în forme subtile, frumosul omeneș, și deasupra multora dintre produsele hibride ale siluitorilor de toate nuanțele în rău ale principiilor de artă, revenirea — după dibuirii lungi pe cărări noi — la vechile și totuși înviorătoare izvoare de inspirație din vremurile antice, constituie o îmbucurătoare mărturisire a necesității sufletului uman de a se căuta și de a se regăsi sub toate aspectele sale și cu toate însușirile-i, peste vremuri de veacuri, în toate locurile — mereu același și veșnic nou totuși.

Căci lectura, în epoca noastră, a capodoperei aedului grec, ne dovedește încă odată universalitatea și eternitatea, în viața omenească, a ideii de frumos. În năvala de producție a literaturii contemporane, sprijiniți mai mult sau mai puțin în cărțile marilor înaintași, în mijlocul unei literaturi de o consistență vapoasă, cu originalitatea anemică ce se condamnă în sine prin artificiiile ei efemere și vândătoare de efecte, aparitia într-o formă maiastră a epopeii din alte vremuri realizând minunea fenixului ce renaște din propria sa cenușă, pune sub ochii no-

ștrii oboșiți de atâtea căutări zadarnice și apropie mai mult sufletului nostru — mângâietor și încurajare — credința în frumosul ce nu pierie nici în drumurile de neguri ale vremilor oricât ar fi de păloase, nici în războaiele, oricât se desfășoară de cumplite.

Opera, povestirea minunată a altminteri enigmaticului Homer, rapsod al cuturilor din Elada zimbătoare în soare, am întâlnit-o în copilăria noastră. Dar, cum, — minții noastre de copii tentați spre joacă, doritori de maldanele luptelor puerile și de lunci mătasoase și înflorite, visătorilor de copile cu sânii involși și cu privirile tulburătoare istorisirea pelerinărilor lui Odiseu-Laertidul ni-se înfățișa ca un supliciu.

Orele de „greacă” cu profesorul mai mult sau mai puțin pedant, posac și înăcrît, sub a cărui severă priveghere de cerber noi trebuia să „scandăm” cu gândurile purtate aiurea, ne-au torturat desigur mai mult cu tehnica traducerii și a prozodiei decât să ne atragă prin farmecul frumosului. Vraja povestirii neputând să ne cucerească, din strîngenta monotone a metrilor fantezia noastră copilărească evada în viața mare și caldă din jurul nostru. Ținuti astfel în carantina ignoranței niciodată nu am fost puși în

Vizita amiralului Beatty

S'a stabilit în mod definitiv programul după care se va face primirea lordului amiral Beatty, oaspetele suveranului nostru. Amiralul va sosi Duminică dimineața în Constanța pe un vas de război britanic, fiind întâmpinat de d-nii I. I. Brătianu prim ministru, I. G. Duca ministru de externe și ceilalți membri ai guvernului.

În portul Constanța va aștepta sosirea vasului britanic, la cehiu un tren regal cu care amiralul Beatty și suita vor sosi în Capitală de unde trenul se va îndruma la Sinaia.

În vederea sosirii oaspetelui său. Regele care se află la vânătoare în Bucovina, va pleca mâine Vineri din stația Valea Putnei

spre Sinaia unde trenul regal va sosi înaintea celui cu amiralul Beatty.

In jurul declarațiilor d-lui G. Tătărascu

Unele ziare au comentat declarațiile pe care d. G. Tătărascu, subsecretar de stat la ministerul de interne, le-a făcut unui ziar din Cluj, căruia d-sa i-ar fi spus că în toamnă vor avea loc schimbări în administrație și guvern.

Suntem autorizați de d. G. Tătărascu să desmințim categoric asemenea declarațiuni, cari, n'au avut loc decât în imaginația autorului interviului în chestiune.

Revizuirea valorilor

Arad, 22 August

Cu prilejul dezolantului spectacol pe care ni-l oferă ocară ca la ușa cortului dintre zăarele bucureștene, spuneam, deunăzi, că imperativul categoric al ceasului de față este o revizuire a valorilor în viața publică.

Dacă este ceva de făcut în țara asta — și nimeni nu poate tăgădui că suferim de multe răceli — apoi nimic nu se va putea îndrepta până ce nu ne vom conforma dictonului latin care stă la baza tuturor înghetărilor omenești: „suum cuique tribuere”.

Că uzurpatorii de situații constituiesc, în lumea întreagă, o excepție numeroasă, este, iarăși, un adevăr. Dar nici pe lume, prostia și necinstea nu are, ca la noi, atâtea posibilități. E o stare permanentă și statornică împotriva căreia vedem că biala „justiție a evenimentelor” n'are nici-o putere...

Nicieri pe lume, ca la noi, nu se răsfășă, în fruntea bucatelor, imbecilitatea, analfabetismul și necinstea, cele trei stigmate cari degradează societatea de azi.

În politică, în presă, în funcțiunile publice și în instituțiunile particulare, în orice „specialitate”, pătura suprapusă „ste înăbușită” de măvala incompetențelor cari formează, vai! falanga macedonică a glorioaselor vremuri pe cari le trăim.

S'ar zice că, la noi, cu un dram de voință, individul poate ajunge unde vrea: la glorie sau la bogăție. Mai precis, la bogăție prin glorie sau la glorie prin bogăție. Trăim într-o țară ideală: e de ajuns să vrei, ca să ajungi șef nominal sau șef ocult de „partid”, frunză pe perspective de ministru sau deputat, economist, diplomat, director de bancă, director de ziar, până și prozator sau poet! Pentru asta e destul să fii lipsit de simțul auto-critice, ghileaua care atârna de picioarele adevăraților oameni de merit.

Care să fie cauza acestei stări de degradare, origina tuturor relelor de cari ne plângem, zi cu zi, pe toate tonurile? S'o căutăm în nepătrunsele taine ale orânduirilor dumnezeiești? Sau, să fim, în adevăr, o țară de prosti și de imorali?

Socotim că nu e nici una nici alta. Decadența societății noastre rezidă în lipsa de

voință. O educație rațională a voinței ar face minuni. Indiferența noastră nu trebuie căutată nici în fatalism, nici în deșteptăciunea care duce la blazare.

Nu suntem mai proști decât alții, și, prin urmare, răul are leac. Firește, pentru asta, trebuie să admitem întâi, că lucrurile nu merg așa cum trebuie. Trebuie să convenim că avem oameni pentru toate îndeletnicirile, dar pe cari nepăsarea noastră îi ține în umbră.

Iată, de pildă, terenul pe care s'ar putea începe binecuvântata operă de revizuire a valorilor, ar fi politica. Căți oameni din cei cari ocupă azi primele rânduri ar rezista unei cercetări mai amănunțite a capacității și vieții lor?

Epurarea unei face, e drept, timpul și rutina vieții politice. După câteva zeci de ani de regim constituțional, viața politică din vechiul regat ajunsese să aibă o tradiție. Trebuie să făcea dela sine, și mai că nu exista, în politică, uzurpatori. Vălmășagul războiului a zmintit funcționarea mașinei politice, iar necesitățile inexistabile ale rațiunii de stat au ridicat, la un loc de cinste, oameni cari nu aveau nici o calificăție pentru atribuțiunile ce li-se încredințau.

Să nu așteptăm însă ca timpul să aducă îndreptarea. Situația este de două ori primejdioasă: odată prin pilda descurajatoare ce o dă celor buni dintre noi cultul incompetenței și al doilea că nu se poate permanentiza abandonarea intereselor generale pe mâna proștilor și necinstiților.

Socotim că nu suntem prea enigmatici dacă nu cităm cazuri precise. Pilde avem zibic în fața ochilor și numai cine nu vrea nu le vede!

Știm că cele ce spunem noi aci au mai fost spuse și de alții, mai frumos și cu vibrante accente de indignare. Nu că n'avem toată convingerea necesară, dar ne este teamă că facem munca lui Sisif: cărmim apă cu ciurul. Tot e bine însă să se spună, din vreme în vreme, adevărul, chiar cu riscul de a fi taxați drept naivi.

poarele vechii civilizații mediteraneie, e chemată ca un îndreptar sigur și infailibil să aducă resurrecție energiilor noastre improspătând la adăncimea sufletului, izvorul de inspirație și vesnicind în vreme continuitatea năzuințelor de bine și frumos.

Or, între toate produsele lumii greco-romane, cât restul la un loc — dacă-i admisiibil acest fel de a compara lucrările de artă — valorează Odiseea. Problemele de tulburătoare aspirații și veșnice preocupări ale minții omenești, își ridică din scoarțele cărții capul și se agită. Realizări artistice, cu o măiestrie încă neajunsă necum întrecută, își desvăluie rând pe rând minunile. Frumuseți — înflorite petale de nufăr — s'astern peste lacul adânc și limpede al sufletului, pe care în vraja artei sale, aedul orb a reușit să-l prindă așa de sugestiv și viu mereu.

Istorisirea naivă a înfrîntoarei întemnițări în barlogul lui Polifem, duioasa înfățișare la grațioasei și pudice Nausicaa, sfârșitul tragic al tovarășilor eroului, rătăcirile a Scylla și Charibda, ispitele sirenelor cochetate și crude — aceste ca un ultim produs al civilizației moderne — drumul întreg, în sfârșit, plin de peripeții, de sub zidurile cetății lui Priam, până în fărâmurii pământului primitiv al Itacei. — Acolo: Penelope, statornică deși impersurată de petitorii rapaci, ca o ciută incolțită de fiare, cu singura ei mângâiere: dragostea-i nepototită ocrotită de Zei și de un copil iubitor și bun.

Mica publicitate

Doi copisti află momentan angajare la Atelierul Principal C. F. R. Arad. Condiții 18 ani vârstă și patru cl. secundare. (1-3)

BUCATAREASA caută post la familie română. A fiert ani de-a rândul la case mari în București. Adresa la administrația ziarului.

Invenție senzațională!!

Prin care Onor. Public va fi scutit de enormele pagube cauzate din spargerea articolelor de lux, menajerie și fabricale în industriale din sticlă, porcelan, faianțe, marmură și alte materii similare; acestea putându-se lipi și repara artistic cu un preț derisoriu, pe lângă garanția completă în atelierul „STANDARD”, Strada Soarelui (Zoltan-utca) Nr. 3.

Reconstituim obiectele sparte garantând în aceeași timp soliditatea lor originală, obiectele în același condițiuni întregi ca înainte, rezistând la lichiduri reci și calde.

Prețul unui pachet de „Chit Patent” Lei 30.

Tot la această întreprindere „Standard” se primește spre curățire chimică: scoarțe naționale, covoare de Smyrna și Persiane și covoare fabricate, garantând că aceste iși vor repune culoarea și frumusețea originală, dispărând orice murdărie și pete.

Vindem en-gros și detalii săpunuri de curățat „Standard”.

Orice informațiuni gratuit.

„STANDARD” întreprindere de produse chimice Arad, Str. Soarelui (Zoltan-utca) 3.

OXIGEN

Instalațiuni complete la suduri cu autogen, părți constitutive și materiale, livrează pe prețurile și condițiile cele mai avantajoase ab magazie

Prima Soc. An. Pt. Industria Oxigenului și Altor Gaze, din Arad. Livram oxigen prompt.

PROGRAMUL „SIMAY”
BĂILOR „SIMAY”
Băile cu aburi deschise:

PENTRU DAME: Marția ziua întreagă și Vinerea după masă. PENTRU DOMNI: În fiecare zi înainte de masă afară de marți, dar sâmbătă și după masă. BAI DE PUTINA: sunt deschise în fiecare zi dimineața până seară. INSTITUT DE IDROTERAPIE: Accid carbonic de Buzias, băi de pucioasă (sulfur) și băi sărate. Pentru bărbați: Dimineața dela 6 și jumătate până la ora 1 p. m. Pentru dame: dela ora 2—5 p. m.

Friseur, coafor de dame, manicură, buffett, pigluire de vestimente.

„ASTRA”

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A. Arad

Adr. telegr.: VAGONASTRA

TELEFON: 694 și 900

SECȚIA MOTOARE: Autobuse pentru circulație în orașe, stabiliment de băi, și pentru circulație interurbană. Camioane cu transmisie prin cardan, sau lanțuri. (Încărcătură 3 tone). — Automobile cisterne pentru transporturi de ulei, benzină și petrol. Capacitatea 3550 litri. Motoare de benzină de 6, 14, 45, 60 și 90 HP. — Strunguri de precizie pentru tăierea de ghvinduri Withworth sau milimetrice. Distanțe între vârfuri 1000—1200 și 1600 mm. — Prese cu excentric cu cursă de 8 tone. Piese de automobile pentru automobile de lux și camioane de orice marcă. — Piese pentru motoare de benzină de orice marcă.

Produsele noastre se pot procura cu prețuri originale de fabrică dela magaziiile de consignație mai jos notate.

Arad: Întreprindere de Mașini și Automobile str. Alexandri numărul 6. Brașov: „Silvania” Întreprindere Tehnică S. A. Piața Boilor numărul 7. Cernăuți: „Mecano” S. A. Piața Unirii numărul 9. Cluj: Blaga Emil, Piața Ștefan Cel-Mare numărul 3. Lugoj: Schwäbische Zentralbank, Filiale Lugoj. Oradea-Mare: „Economia” S. A. pt. Comerț și Ind. Piața M. Viteazul 1. Sătmăre: Frații Prinț, Turnătorie de Fier și Fabrică de Mașini. Sibiu: Compania Anglo-Americană, Bretter Promenade. Târgu-Mureș: Biró E. Ing. mech. întrepr. tehnică Strada Ștefan-V. 1a. Timișoara: Schwäbischer Landwirtschaftsverein, Gorove-gasse 5.

Regatul României :: Subprefectura județului Arad.

Nr. 13069 1924.

AVIZ!

La subprefectura județului Arad, sunt vacante mai multe posturi de diurniști salarizați lunar cu 1400 Lei, adică: Unamiepatrusute Lei lunar și cari posturi urmează a-se îndeplini cu 1 Septembrie 1924.

Pentru îndeplinirea acestor posturi pot compete bărbați și femei cari au 4 cl. medii sau 4 cl. liceu și posed în scris și vorbire limba română și cunosc pe deplin dactilografia.

Cererile ni-se vor înainta în persoană până la data de 31 August 1924.

Arad, la 22 August 1924.

Subprefect în concediu:

Boneu,
primnotar jud. Arad.

Regatul României
Dela Primpreședintele Tribunalului Arad.

No. Preș. XVII—A—4/5—1924.

Publicațiune.

Vă facem cunoscut, că la judecătoria de ocol Brad avem lipsă de diferite mobile (mese de scris, dulapuri etc.).

Reflecții pot înainta oferte închise până la 30 August 1924 la directorul de birou a Tribunalului Arad, camera 88.

Condițiunile tot acolo se pot vedea în ora oficioasă.

Primpreședinte:

Dr. Silviu Moldovan m. p.

No. G. 4908/8—1929.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor judecătoresc pe baza deciziei judecătorești de ocol Arad, Nr. G. 4908/8—1924, în cauza succesorială a decedatei Carolina Konec fost domiciliată în Arad, reprezentată prin curătorul Ferdinand Sommer advocat în Arad, se defig termen de licitație pe ziua de 26 August 1924 la orele 3 d. m. în Arad, Strada Consistorului Nr. 27/5, unde se vor vinde la licitație publică mobile și alte obiecte.

Arad, la 16 August 1924.

Exec. jud. reg.: Gh. Ciupuliga.

Centenarul Avram Iancu
Programul definitiv al serbărilor

„Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român”, aduce la cunoștință obștei românești următoarele:

Se împlinesc acum o sută de ani dela nașterea lui Avram Iancu, bărbatul, care a organizat și a condus cu incomparabilă glorie revoluția noastră națională din anii 1848—1849.

Faptul acesta oferă națiunii române prilejul să-și manifeste grațitudinea față de eroul neînvins al sbucimărilor pentru libertate națională, legendarul „Crai al Munților” care de două ori a murit, grăbind înviera neamului nostru.

În temeiul hotărârii din 28 Septembrie 1923 Nr. 526 a comitetului său central, „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” (Astra) din Sibiu, sub înaltul patronat al Majestații Sale Regelui și cu largul concurs al guvernului țării, aranjează această centenară comemorare în regiunea istorică, unde s’a petrecut revoluțiunea victorioasă și viețea prea dureroasă de apoi a lui Avram Iancu, la Baia-de-Criș (locul morții), la Tebea (mormântul lui Iancu), pe muntele Găina, în preajma căruia trăiește neamul viteaz al Moților, la Vidra-de-sus (casa de naștere a lui Iancu), la Câmpeni, centrul revoluțiunii și la Cluj, capitala Ardealului și orașul, unde se va ridica cea dintâi statuie a gloriosului erou.

Programul acestor serbări este următorul:

Ziua I: Joi, în 28 August, Adormirea
Născătoarei de Dumnezeu (Sf. Maria)

În toate bisericile ortodoxe și unite române din România întreagă se oficiază parastas pentru odihna sufletului răposatului în Domnul Avram Iancu. Se vor rosti atunci pretutindeni cuvântări potrivite și se vor aranja festivale creștinești întru pomenirea eroului nostru național.

Ziua a II-a: Sâmbătă în 30 August

La Baia-de-Criș și Tebea

1. Ora 13.10. Sosirea la Baia-de-Criș și primirea aei a Comitetului central al Asociațiunii.
2. Ora 14. Masă comună.
3. Ora 17. Comitetul central al Asociațiunii vizitează mormintele dela Tebea și încununează aci mormântul lui Avram Iancu, al Prefectului Ioan Buteanu, al tribunului Simion Groza și ale eroilor căzuți în războiul cu Ungurii la 1919, cari au fost înmormântați acum în zilele din urmă în preajma mormântului lui Avram Iancu. Discurs comemorativ de către delegatul Asociațiunii.
4. Ora 20. Conferința despre Avram Iancu în sala mare a hotelului dela Baia-de-Criș. Cină comună a oaspeților sosiți.

Ziua a III-a: Duminică, în 31 August

a) La Baia-de-Criș

1. Ora 8—9 dimineața: Desvălirea bustului lui Avram Iancu și a plăcii comemorative dela casa unde a murit, în prezența Ministrului cultelor și artelor și a Prezidentului Asociațiunii.
2. Ora 9½: Primirea la gara din Baia-de-Criș a Soveranului și a Familiei Regale.

b) La Tebea

1. Ora 10½—12. Serviciul divin (parastas) la mormântul lui Avram Iancu, oficiat de Mitropolitul Ardealului Nicolae.
- Discursuri: Mitropolitul Ardealului Dr. Nicolae Bălan, Ministrul cultelor și artelor

Ce-măreție de simboluri se adună spre a pune în relief ideea centrală a operii ce se degajează din fiecare sir și care constituie și credința fundamentală a omenirii: Biruința binelui și a iubirii asupra urei și a răului. Și lumea zeilor... Dar nu e cuviincios să rezumăm... Opera nu se pretează unei comprimări... Trebuie cetită pe deaureglu. Fiecare pagină închide în sine o lume. Gândurile sunt așa de vii și varii, încât se deapănă mereu cresc într’una, covârșind orice silință de a le epuiza.

Opera, cu deosebire în traducerea frumoasă în care ni-e redată, se impune tuturor acelor cari au legătură de orice fel cu slova scrisă. — Cititorii se vor culege după lectura obositoare a însăilărilor contemporane. Literații vor învăța.

Sunt anume o seamă de tineri cari se asemeie Titanilor și pentru cari noi scriem aceste rânduri. — Plini de ei însăși încep prin negațiunea tuturor produselor ale minții omenesti, dovedite în cursul veacurilor. — Ei au convingerea neștrămutată, că ar putea — doar că vrea, ci nu prea... vroiesc — să dea omenirii creațiuni nebănuite de originale și geniale. De creațiuni adevărate: avem nevoie, lucru știut și simțit. Și am dori ca iluziile tinerilor giganti să se înfăptuiască aievea. Dorim însăba visurilor ce sunt așa de ispititoare. Ci ni-e teamă mult și ne vedem îndemnați să anticipăm de pe acum o duioșie pentru desamăgirea ce în urma zilelor de suferințe rebele și de mizerii

d-l Alex. Lăpedatu și un delegat al tinerimei universitare din Transilvania.

2. Ora 12—1. Masa oficială. Cuvântarea d-lui președinte al Consiliului de Miniștri și răspunsul Majestații Sale Regelui.

Pe câmpul dinaintea cimitirului se dă pomana și se țin cuvântări ocazionale de grupuri, de un ardelean, un bucovinean, un basarabean, un muntean și un moldovean.

3. Ora 1½—4½. Drumul dela Tebea la Câmpeni cu scurte opriri la Brad și Abrud.

c) La Câmpeni

1. Ora 4½. Primirea Majestații Sale Regelui și a Familiei Regale.

2. Ora 5½—7. Ședința festivă a Asociațiunii pentru comemorarea lui Avram Iancu, prezidată de Rege, cu următorul program: Salutul prezidentului Asociațiunii. Răspunsul Soveranului.

Conferința diui dr. Silviu Dragomir, profesor la Universitatea din Cluj, despre Avram Iancu.

Cuvântările omagiale ale Mitropolitului Primat dr. Miron Cristea, Mitropolitul Blajului dr. Vasile Suciu și delegatul Academiei Române.

Cuvântul de încheiere și mulțumire a prezidentului Asociațiunii.

3. Ora 9—11. Reprezentarea piesei „Doamna Munților”, (episod din revoluțiunea dela 1848 în Munții Apuseni) de I. U. Soriciu, prin artiștii Teatrului Național dela București.

Ziua a IV-a: Luni, în 1 Septembrie

Pe Muntele Găina și la Vidra

1. Ora 8. Plecarea dela Câmpeni la Vidra.
2. Ora 9—11. Urcarea (călare și pe jos) pe vârful Muntelui Găina.
3. Ora 11½—2. Sfintirea crucii comemorative prin protopopul locului, părintele Iosif Gomboș.
- Conferința numelui de „Avram Iancu” Batalionului de munte din Abrud. Citirea decretului regal și cuvântarea Ministrului de Război (General Mărdărescu și răspunsul Regelui.
4. Orele 2—4. Coborirea la Vidra, la casa Iancului.
5. Ora 4—5. Inaugurarea muzeului „Avram Iancu”, serviciul divin oficiat de episcopul Clujului Nicolae Ivan. Cuvântarea Episcopului și a Prezidentului Asociațiunii.
6. Ora 5—6. Întoarcerea la Câmpeni.
7. Ora 6—8. Drumul dela Câmpeni la Turda.

Ziua a V-a: Marți, în 2 Septembrie

La Cluj

1. Ora 10½. Recepția Regelui și a familiei regale.
1. Ora 11—12. Omagiile reprezentanților autorităților, confesiunilor și diferitelor corporațiuni în localul Prefecturii.
3. Ora 12—12½. Serviciul divin oficiat de Episcopul Clujului la locul rezervat pentru ridicarea statuiei lui Avram Iancu.
4. Ora 12½. Revista militară.
5. Ora 1 și jumătate. Masă oficială.
6. Ora 3. Plecarea Majestații Sale Regelui și a Familiei Regale.

Pentru orientarea onoratului public (ținem să observăm, că între Baia-de-Criș (Tebea) și Abrud-Câmpeni nu există legătură cu calea ferată, ci transportarea se poate face numai prin vehicule, în cazul de față numai cu automobile, fiindcă trăsuri nici nu

mărunte pe urma nopților chinătoare și plâns vor întâmpina deodată cu înfrângerea tineretii pe acei cari astăzi atât de generoși și bogăți împart tuturor iluziile lor, iar din credințele lor, nouă cari nu încetăm să ne amăgim ne dau nădejdi, ne dau din belșug.

Am dori să-i vedem sosiți pe toți, triumfători și în glorie. Ci pentru ale fi drumul într’un ceas bun e nevoie să pornească cu învățămintele și reflexiile ce va trezi în dânsii această carte, mai presus de toate evangheliarilor credințelor literare în care orice novice trebuie să se inițieze fără întârziere. Astfel la capătul sfârșitului riscă opere de felul celor de astăzi, riscă deci desamăgirea care poate să fie tragică pentru ei dar va fi mai ales pentru noi, tabăra cetitorilor înșești de bine și de frumos, o dureroasă pierdere.

Peregrinus.

Bibliografie

A apărut în editura: „CARTEA ROMÂNESCĂ”

Pe drumul Bărganului, de C. Sandu-Aldea. — Prețul lei 40.—

Calătoriile lui Enache Cocoloș, ediția III, de Th. Speranția. — Prețul lei 30.—

Pagini Alese. No. 52. Fabule, de Gr. Alexandrescu. — Prețul lei 2.50.

Pagini Alese. No. 50. Egalitatea, de Ion Ghica. — Prețul lei 2.50.

De vânzare la principalele librării din întreaga țară.

se află decât numai în număr mic, apoi cu trăsura ar necesita călătorie.

Deci cei ce nu pot uza de automobile vor putea lua parte și la serbările Tebea și la cele din Câmpeni și Vidra.

Publicul va trebui deci să aleagă din vor lua parte la serbările din Baia-de-Criș și Tebea, alții la acelea din Câmpeni iarși alții la acelea din Cluj.

Comitetul va încerca tot posibilul angajarea de autobuse între Tebea, peni și Vidra, cu prețuri moderate, acest caz însă numărul persoanelor, putea fi transportate, va fi foarte mic.

Aviz va urma mai târziu.

Muntele Găina nu se poate urca ori pe jos, iar comunicarea între peni și Vidra, de unde se urcă Muntele nu se poate face, decât cu automobile, cu trăsuri.

La Baia-de-Criș (Tebea și Brad) călătorii cu trenul prin Arad. Rețeaua doritorii de a participa, să fie Sâmbătă (în 30 August) dimineața, 7, de unde pleacă spre Baia-de-Criș multe trenuri, începând cu orele 7.30.

La gările din Baia-de-Criș și Tebea, oaspeții vor fi așteptați de către comitetelor de aranjare și vor fi în Baia-de-Criș, Tebea, Brad și Rădăuți aceste localități au locuitori puțin confortul va lăsa mult de dorit.

Duminică, în 31 August, de unde pleacă din Arad și un număr de trenuri speciale. Itinerarul acestor trenuri va publica mai târziu.

Cu automobilul calea cea mai ușoară, Tebea este prin Deva—Brad, Alba-Iulia, Zlatna și Abrud. Tot este accesul cel mai ușor cu automobile la Câmpeni—Vidra.

La Câmpeni se poate călători cu calea Cămpia-Turzii (Ohrid), care va avea linia principală București-Cluj. De la Cămpia-Turzii comunică dela fiecare stație principale un alt tren la Tebea unde se face călătoria la Câmpeni cu un tren, îngust. Acest tren pleacă Turda spre Abrud zilnic la orele 11.45 înainte de amiază. În ziua de necă, probabil, vor pleca des de la Turda la Abrud și alte trenuri. Avizul despre aceste trenuri se va publica mai târziu.

În zilele din 28 August până în 29 Septembrie, toți călătorii, cari merge vor beneficia, fără nici o altă plată, de o reducere de 75% a prețurilor. Doritorii, cari vor să participe, anunța cât mai curând posibil de de încartiruire și anume pentru Baia-de-Criș la adresa Dr. Nerva Oncu în Baia-de-Criș și pentru Câmpeni la protopopul Iosif Gomboș, președintele comitetelor de aranjare.

Mulțimea, căreia nu i s’ar putea locuințe în Câmpeni și Abrud, va fi postită în corturile militare din preajma Câmpenilor.

Din ședința comitetului central, ținută la Sibiu, în 18 August, prezintă V. Goldiș.

Cursuri pentru
poșta

— În atențiunea părinților

Se aduce la cunoștință generală Oct. a. c. vor începe cursurile de mentare de poșta — în Ardeal și în Oradea-Mare — pentru instructori ce voiesc să intre în cadrele P. T. T.

Candidații trebuie să aibă etate de 16 ani și maxim 28 ani, să puțin absolvența cursului inferior.

Scolile din Timișoara și Oradea funcționează cu internat. Elevii primi dela stat mâncare, locuință, studii, asistență medicală și o indemnizație în bani pentru îmbrăcăminte și lingerie.

În internat vor fi admisi numai băieți, de preferință cei ce au absolvit complet, însă vor fi admisi și elevii cursului inferior.

Elevii externi (fete) vor primi circa 1600 Lei lunar.

Doritorii de a intra în aceste prezente la subsemnatul zilnic la 10—12 pentru a primi deslușiri tailate.

Terminul de prezentare până la

Dirigintele oficiului

P. T. T.

A. Bălan

„MICUL GOL”
în rolul principal
August Vando

Palat național în Pâncota

O faptă vrednică de laudă

— Corespondență specială —

Pâncota, 22 August

După preluarea imperiului, românii din toate părțile s-au pus pe muncă asiduă, pentru a scoate la suprafață ceea ce o țară de ani a fost persecutată de cîntul dăunătorilor, cari voiau să ne țină veșnici în umbră și să ne răpescă cel mai scump diamant: cunoștința națională. Dovadă că în ciuda împărilor suferite, sufletul românului a rămas curat, este și fapta frumoasă a câtorva fruntași din comuna Pâncota, care în majoritate este locuită de străini frînșuți. Din mână în mână au adunat frumoasă sumă de aproape 400.000 lei, din moșii, unde tănării și bătrânii comunei se vor aduna, în Duminică și sărbători pentru a se adăna din izvoarele necese ale culturii naționale.

Acești vrednici de laudă sunt d-nii: Lazar Palcu-Mare proprietar, Simion Boda, Ioan Burza, Dimitrie Văleanu, Vasile Zămbeanu și Dimitrie Drăgălina primar. Ne ținem de datorie ca și pe această cale să exprimăm marinoșilor donatori cea mai ferbinte mulțumire, dorind ca Dzeu să-i învrednicească să-și vadă cu ochii încă mulți ani frumoasă operă națională și să servească aceasta ca pildă și altor români cu dare de mână și cu conștiință națională intactă. Terminat fiind acest local, sfîșierea și predarea destinației s'a fixat pe ziua de Sft. Marie (28 August), când tineretul din comună va aranja o serbare culturală, dela care nu vor lipsi iubitorii de cultură națională.

Un membru din comitet

Conferința Micii Antante la București

— Ea se va ține în Ianuarie —

Arad, 22 Aug.

Ministerul de Externe a început corespondențele cu cancelariile dela Belgrad și Praga în vederea stabilirii datei și programului viitoarei conferințe a Micii Antante.

Această conferință — după cum s'a stabilit în ultima întrevvedere a miniștrilor de Externe ai Cehoslovaciei, Jugoslaviei și României, la Praga, — va avea loc la București.

Până acum, dat fiind depărtarea de timp ce ne desparte de data conferinței, — prima jumătate a lunii Ianuarie 1925 — nici nu s'a schițat programul ei. Aceasta se va face prin intermediul reprezentanților diplomatici ai statelor participante. — Cehoslovacia și Jugoslavia — la București, de acord cu Ministerul de Externe român. Ce se știe de pe acum e faptul că ședințele se vor ține la Patul Sturdza, de data aceasta.

Importanța conferinței Micii Antante care va avea loc la București este deosebită, din cauza evenimentelor ultime care au schimbat în totul situația politică din Europa, prin rezultatele conferinței dela Londra.

Dar cercurile diplomatice atasează și o altă importanță întâlnirii viitoare a miniștrilor de externe ai României, Cehoslovaciei și Jugoslaviei, importanță datorită schimbării de regim din regatul vecin. Se pare că concepțiunile în materie de politică externă ale actualului guvern dela Belgrad nu se suprapun exact pe cele ale guvernului trecut și din această schimbare, incomplet precizată până acum naște o deosebită curiozitate în cercurile diplomatice.

Este sigur însă că schimbarea dela Belgrad nu atinge într-unu nimic baza concepțiunilor pe care este așezată Mica Antantă.

INFORMAȚIUNI

Prefectul județului nostru decorat

Alți decorați

Atăm cu plăcere că d. I. I. Georgescu, prefectul județului a fost decorat cu „Serviciul Credincios“ cl. I. pentru merite excepționale.

Cu aceiași distincție au fost decorați d-nii: Ovidiu Grita, fost prefect de poliție în Arad, căpitan Anghelescu Gheorghe, comand. companiei de jandarmi. Cu „Serviciul Credincios“ cl. II au fost decorați d-nii: Bejan Romulus, secretarul prefecturii; Crișan Emil și Drăgănescu Romulus, ambii dela poliția de frontieră. Cu „Coroana României“ au fost decorați d-nii: Dima Emil, subdirector regional și Bulzan Avram, dirigintele poștei.

Pentru Dl Director Regional C. F. R.

Suntem informați că individul Iosif Mold, — cunoscutul defraudator — fost inspector principal în C. F. R. călătorește și în prezent cu permanent cl. I pe rețeaua căilor ferate, cu toate că astăzi nu mai face parte din personalul C. F. R. Rostul permanentelor C. F. R. noi îl cunoaștem și nu știm prin ce minune individul Mold, se bucură de acest favor!

Se mărește universitatea din București

Ministerul instrucțiunii publice a supus consiliului de miniștri un vast proiect iar un prim fond de 200 milioane a fost pus la dispoziție ministerului școalelor. E vorba că să se mărească Universitatea și pe strada Academiei unde se află fosta grădinișă Rașca, sala Liedertafel și să treacă colțul spre strada Biserica Enei, pentru a se uni cu școala de arhitectură. Spre Boulevardul Brătianu, clădirea va fi continuată tot până la școala de arhitectură. Pentru a se da o înfățișare mai grandioasă Universității, strada Edgard Quindt va fi prelungită până în boulevardul Brătianu. În mijlocul străzii cele noi, se va face un squar unde se va așeza statuia lui Spiru Haret.

Toate clădirile sau vor fi expropriate pentru utilitate publică, sau vor fi cumpărate de stat.

Furt

În noaptea de 19—20 August s'a furat dela locuitorul Puică Ștefan, din comuna Chișineu, alimente în valoare de 2000 lei. Există bănuieli asupra vecinului său Berar Dumitru. Cazul se anchetează.

„MICUL GOLAN“
în rolul principal:
GIA JATZKO.

Linia aeriană București-Paris

Compania a comandat în Decembrie 1923 patru mari monoplanuri cu aripi groase, al căror prototip s'a clădit deja în mod strălucit la primul concurs al marilor avioane de transport în 1923. În ultimul timp aceste avioane au trecut prin îmbunătățiri importante, grație directivelor date de către Compania Franco-Română de Navigație Aeriană.

Probleme statice ale acestui nou tip de avion s'au făcut în uzinele „Farman“: Coeficientul de 6 cerut de către Serviciul Tehnic al Aeronauticii a fost atins cu cel mai mare succes: probele s'au urmat mai departe, și aripile nu s'au sfărâmat decât sub sarcina formidabilă a aproximativ 26.800 kgr. saci de nisip. Fuselajul a fost probat cu același succes, suportând coeficientul cerut.

Primul avion al acestei noi serii de patru este complet terminat și a efectuat primele zboruri la Toussus-Le-Noble. În momentul de față el urmărește în prezența Serviciului Tehnic al Aeronauticii, obținerea certificatului său de navigabilitate.

O încercare de revoluție în Portugalia

După depeși din Madrid, o revoluție ar fi izbucnită la Lisabona.

Revoluția a fost organizată de radicalii-comuniști. După telegramele din Lisabona se afirmă cu guvernul a prins de veste la timp și a luat măsuri în consecință. Comitetul revoluționar trebuia să dea un semnal al începerii revoluției, printr-un foc de armă, tras de pe mal, la care urma să răspundă vasele din port, care erau de partea lui. Semnalul acesta a fost întârziat și guvernul a fost informat în ultimul moment de planul comuniștilor. Au fost arestați Paiva Conceiro, fost prefect de poliție și mai mulți radicali-comuniști. Garda republicană a patrat pe străzile capitalei. Nu s'a înregistrat nici un incident.

Se poate considera mișcarea ca înăbușită.

Dramă familială în Maramurăș

Din Sighetul Marmăției ni se anunță că în comuna Lazu Poeni s'a petrecut eri o dramă familială care a impresionat întreaga regiune.

Țăranul Ivan Roman întorcându-se acasă dela București și fiind informat că soția sa l'a înșelat pe timpul cât a lipsit de acasă, a luat-o la bătaie până când femeia a căzut în nesimțire.

Săteanul dându-și seama de cele făcute, de teamă că victima a sucombat, s'a dus în grădina unde s'a spânzurat.

A doua zi corpul săteanului a fost găsit de vecini.

Femeia în stare gravă a fost internată la spital.

Memoriile fostului împărat Carol

S'a spus de multeori, că fostul împărat al Austro-Ungariei, Carol de Habsburg, ar fi lăsat un „jurnal zilnic“, în care descria detaliile încercării de restaurare din 1921. Deși s'au dat numeroase demințiri, astăzi „Neue Freie Presse“ primește o nouă confirmare despre neîndoiosă existență a acestui „jurnal“, care va apare prin îngrijirea unei case editoare din Munich în ziua morții, într-o ediție de lux numerotată și rezervată numai soferitorilor.

În timpul călătoriilor din 1921, Carol l'a diferite note pe care apoi, în timpul exilului la Lucerna, le a coordonat și le a încredințat secretarului său, căpitanul Werkmann. Altă parte a acestor memorii a fost dedicată împărătesei.

(x) Duminecă și de aci încolo, reprezentanții la Cinematograful de pe Malul Murașului vor începe seara precis la orele 9.

(x) „Tragedia Amozului“ e titlul monumentalului film, care formează premiera de astaseară la cinema Apollo. „Tragedia Amozului“, „slager“-ul sezonului și cel mai frumos film al anilor trecuți. Contele Moade a fost ucis și suspiciunea contesei cade asupra unui necunoscut, cu numele Rabatin, pe urmă să amoriează în acuzat și ajunge și dansa sub acuză. E achitată la judecată, dar familia o reneagă și-i ia copila mitică dela dansa. Partea primă a acestui film de mare calibru, va rămâne până Marți în programul dela „Apollo“.

(x) „Daddy, micul muzicant-priebeag“ e titlul piesei în care va apare băiatul născut, americanul Jackie Coogan, în reprezentarea de Duminecă.

(x) „Hienele orașelor mari“, dramă de aventuriieri ea va mai rula și de seară la cinema „Urania“.

VINE! VINE!
„MICUL GOLAN“
cel mai dragut film al sezonului cu Gia Jatzko, Gustav Vandory și Bela Muzsai în rolurile principale.

Elogiile unui ziar unguresc din Arad față de comunistă Roth Margit

Arad, 22 Aug.

Iarăși senzație în Arad. Nici nu o observam, dacă din întâmplare nu-mi cădea în mână ziarul „Erdelyi Hirlop“ din 20 și 21 l. c. binecunoscut după loialitatea „sui generis“ ce dovedește față de această țară atât de indulgentă și ospitalieră pentru toți ceice se adăpostesc într-nsa, fără considerare, că mulți dintre aceștia la orice răspundie îi pândesc cu vrășmașie destinele.

Numitul ziar în numărul de Miercuri (20 l. c.) — în articolul „Domnișoară din Arad arestată, bănuită fiind de comunism“ și apoi în articolul, „Imbrăcați copii în haine de sărbătoare...“ apărut în numărul de Joi (21 l. c.) în termeni neobicinuiți și cu fraze măiestrite de compătimire, pe 5 coloane de ziar, povestește că Roth Margit, mamă a doi copii stabilită în comuna Mureșel — de lângă Arad, — după o perchiție domiciliară, ce i-s'a făcut de agenții serviciului siguranței de stat din Arad, acum câteva zile, a fost arestată și predată consiliului de război din Sibiu, deoarece asupra ei ar plana unele bănueli, ca făcând parte din unele conspirațiuni comuniste, proiectate de organizația comunistă din România. Mama bănuitei în urma acestui caz cât și de frica că va fi și ea arestată, s'a spânzurat în domiciliul ei din aceiași comună.

Ingeniosul reporter al acestui ziar de senzație, ia legătură cu Roth Margit și publică declarații asupra cazului, cari se termină astfel: „mai întâi sunt mamă și-mi cunoșc datorita față de copii mei, dar știu și aceea că viața fără gânduri și idei este o piesă fără conținut...“

„Această frază a comunistei Roth Margit a trecut în neobositul reporter comentariul,

cu care-și încheie ultime articol: Așa, atât de cuminte, atât de conștient, atât de superb vorbește Roth Margit, care s'a întâlnit cu idealul și cu credința și dărz și nestrămutat crede că viitorul victorios va creia o nouă ordine socială. În aceasta credință, pe lângă toată suferința, viața ei va avea rost, culoare și poate îi va aduce și fericirea...“

Nu contestăm ziarului „Erdelyi Hirlop“ dreptul de a deplânge soarta unei persoane nefericite, căci compătimirea și mila încă e ceva izvorit din simțul umanității; nu putem însă admite, ca să aducă elogiul unei Roth Margit, care în anul 1920 a fost condamnată de justiția țării românești, la 10 ani muncă silnică pentru acte subversive față de stat și apoi amnestiată din grația M. S. Regelui și voința poporului românesc.

Și cu această ocaziune răspundem și dlui dr. Barabas Bela. la articolul său intitulat „1766“ din același „Erdelyi Hirlop“ (data 21 August 1924) în care persistând dispoziția legii pentru dobândirea și pierderea naționalității române cu privire la formarea listelor de cetățeni, întreabă: „oare pentru ce a fost nevoie de această lege...“? Pentru că să avem cunoștință de toți cei ce se răsfață în libertatea țării românești, ce n'o gasesc nici chiar în „Hungaria Felix“, și când o violează, ca d. ex. Roth Margit, să poată fi aduși la raion, iar pe cei cari abuzează de loialitatea și indulgența poporului românesc — cum ar fi bunăoară ziarul „Erdelyi Hirlop“ și patronii săi să-i putem avea în vedere și recomanda autorităților, cărora țara le-a încredințat apărarea intereselor ei vitale.

Distribuirea loturilor de case

(Urmare)

— Ședința din 21 August —

Arad, 21 August.

Comisia formată din aceiași membri, ca la ședințele anterioare, deliberază asupra cererilor demobilizaților, coeficientul de 105, plus restul dela grupele anterioare.

Se dau următoarele decizii:

1. Camil Petrescu, primește parcela 13, lotul 146, întinderea 107 stângeni pătrați a 20 lei stângeni.
2. Ardelean Petru, primește parcela 3, lotul 303, întinderea 222 stângeni pătrați a 10 lei stângeni.
3. Balata Alexandru, primește parcela 3, lotul 296, întinderea 205 stângeni pătrați a 10 lei stângeni.
4. Barany Andrei, primește parcela 3, lotul 295, întinderea 206 stângeni pătrați a 10 lei stângeni.
5. Pavel Bosmaac, primește parcela 3, lotul 293, întinderea 207 stângeni pătrați a 10 lei stângeni.
6. Brădean Gheorghe, primește parcela 3, lotul 291, întinderea 208 stângeni pătrați a 10 lei stângeni.
7. Bradin George, primește parcela 3, lotul 290, întinderea 209 stângeni pătrați a 10 lei stângeni.
8. Inginer Butoescu Traian, primește parcela 13, lotul 120, întinderea 103 stângeni pătrați a 20 lei stângeni.
9. Căprusean Gheorghe, primește parcela 3, lotul 289, întinderea 210 stângeni pătrați a 10 lei stângeni.
10. Cioban Teodor, primește parcela 13, lotul 119, întinderea 103 stângeni pătrați a 20 lei stângeni.
11. Dema Ioan, primește parcela 3, lotul 287 întinderea 211 stângeni pătrați a 10 lei stângeni.
12. Eisele Ioan, primește parcela 3, lotul 280, întinderea 212 stângeni pătrați a 10 lei stângeni.
13. Iacob Eugen Farcaș, primește parcela 3, lotul 285, întinderea 212 stângeni pătrați a 10 lei stângeni.
14. Gligor Tudor, primește parcela 3, lotul 286, întinderea 213 stângeni pătrați a 10 lei stângeni.
15. Huzar Petru, primește parcela 3, lotul 284, întinderea 214 stângeni pătrați a 10 lei stângeni.

16. Iovin Petru, primește parcela 3, lotul 280 întinderea 216 stângeni pătrați a 10 lei stângeni.
17. Kiss Alexandru, primește parcela 3, lotul 278, întinderea 256 stângeni pătrați a 10 lei stângeni.
18. Kiss Ioan, primește parcela 3, lotul 277, întinderea 242 stângeni pătrați a 10 lei stângeni.
19. Kiss Desideriu, primește parcela 3, lotul 276, întinderea 229 stângeni pătrați a 10 lei stângeni.
20. Lupașca Mladin, primește parcela 3, lotul 373, întinderea 176 stângeni pătrați a 10 lei stângeni.
21. Lingurar Dtru, primește parcela 3, lotul 272, întinderea 176 stângeni pătrați a 10 lei stângeni.

22. Lingurar Gligor, primește parcela 3, lotul 271, întinderea 163 stângeni pătrați a 10 lei stângeni.
23. Lingurar Petru, primește parcela 3, lotul 270, întinderea 195 stângeni pătrați cu 10 lei stângeni.
24. Lipitar Gheorghe, primește parcela 3, lotul 269, întinderea 194 stângeni pătrați cu 10 lei stângeni.
25. Marcovici Iosif, primește parcela 3, lotul 266, întinderea 275 stângeni pătrați cu 10 lei stângeni.
26. Merla Pavel, primește parcela 3, lotul 263, întinderea 176 stângeni pătrați cu 10 lei stângeni.
27. Motorca Coriolan, primește parcela 13, lotul 50, întinderea 146 stângeni pătrați cu 25 lei stângeni.
28. Moți Ioan, primește parcela 3, lotul 263, întinderea 196 stângeni pătrați cu 10 lei stângeni.
29. Muntean Antonie, primește parcela 3, lotul 261, întinderea 216 stângeni pătrați cu 10 lei stângeni.
30. Muntean Lazar, primește parcela 3, lotul 260, întinderea 226 stângeni pătrați cu 10 lei stângeni.
31. Muntean Mihai, primește parcela 3, lotul 259, întinderea 335 stângeni pătrați cu 10 lei stângeni.
32. Pălnăș Ioan, primește parcela 3, lotul 209, întinderea 217 stângeni pătrați cu 10 lei stângeni.
33. Petrovici Costa, primește parcela 3, lotul 254, întinderea 214 stângeni pătrați cu 10 lei stângeni.
34. Padina Mladin, primește parcela 3, lotul 353, întinderea 214 stângeni pătrați cu 10 lei stângeni.
35. Polgar Iosif, primește parcela 3, lotul 297, întinderea 204 stângeni pătrați cu 10 lei stângeni.
36. Popovici Isa, primește parcela 3, lotul 252, întinderea 213 stângeni pătrați cu 10 lei stângeni.
37. Porta Nicolae, primește parcela 3, lotul 251, întinderea 212 stângeni pătrați cu 10 lei stângeni.
38. Rechs Fridrich, primește parcela 13, lotul 118, întinderea 103 stângeni cu 20 lei stângeni.
39. Dr. Stoinescu Alexandru, primește parcela 13, lotul 72, întinderea 200 stângeni pătrați cu 30 lei stângeni.
40. Radu Petru, primește parcela 13, lotul 179, întinderea 100 stângeni pătrați cu 20 lei stângeni.

(Va urma.)

BON pentru un ANUNȚ de publicat la rubrica
Mica Publicitate
21 August 1924

Ultima oră

Franța și Germania acceptă acordurile dela Londra.

Paris, 21. — Consiliul de miniștri a aprobat în unanimitate opera delegațiilor franceze la conferința din Londra, mulțumindu-le pentru rezultatele importante, obținute în interesul Franței.

S'a hotărât ca d. Herriot să citească la 21 August în cameră, complexa expunere a lucrărilor rezolvată la conferință.

Herriot în fața Camerei

Paris, 21. — D. Herriot va citi mâine în cele două Camere, o declarație asupra conferinței și acordului din Londra. Îndată după această citire va începe discuțiunea în Camera deputaților.

Și guvernul german mulțumit

Berlin, 21. — Cabinetul german și șefii partidelor guvernamentale au aprobat în unanimitate atitudinea delegației germane, recunoscând că rezultatul obținut, este cel mai bun posibil. Cabinetul va apăra ca toată energia această politică în fața Reichstagului. La caz de desaprobarie Reichstagul va fi dizolvat imediat.

Berlin, 21. — Membrii delegației germane dela conferința internațională au conferit astăzi cu miniștrii diferitelor state germane. Toți au fost de acord și au manifestat voința de a asigura rezultatele conferinței.

Deși rezultatele sunt inferioare tezei susținute de guvernul german, mai ales în ce privește evacuarea teritoriilor ocupate legal, președinții guvernelor germane nu au avut

timpul suficient, spre a lua o atitudine în ce privește rezultatul conferinței își rezervă dreptul de a lua o hotărâre definitivă, odată cu deliberările din Reichstag, care vor începe în curând.

Partidele germane aprobă acordurile dela Londra

BERLIN, 24. — Președinții Statelor germane întruniți în conferință, au dat ascultare expoziției făcut de cancelarul Marx și de delegații germani cari au fost la Londra.

Timpul fiind prea scurt spre a se putea lămuri în deajuns, dânsii nu pot lua nici o decizie până când Consiliul Imperiului va începe deliberările asupra legilor necesare, pentru executarea planului întocmit de experți. Afară de populații bavarezi și Uniunea economică, care n'au terminat încă deliberările, toate celelalte partide politice au aprobat în principiu acordul din Londra și sunt dispuse să voteze cele trei legi pentru executarea planului Dawes.

Astfel cancelarul Marx va putea să se bizue pe 270 voturi și cum grupul naționalist este profund divizat, va lăsa fără îndoială aderenților săi libertatea votului. Majoritatea celor 2/3 necesare, se va putea deci obține de Reichstag Vinerea viitoare.

Consiliul de miniștri din Bruxelles

Bruxelles, 21 (Rador). — Consiliul de miniștri a aprobat în unanimitate acțiunea delegației belgiene la conferința din Londra, felicitându-o pentru rezultatele obținute.

Economice.

Congresul internațional al muncitorilor de transport

La 15 August s'au încheiat la Hamburg lucrările celui de al patrulea congres internațional al muncitorilor de transport din toată lumea.

Acest congres a avut o importanță deosebită, din cauza situației internaționale actuale. Războiul a sdruncinat mult legăturile internaționale ale diferitelor organizații muncitorești.

Această situație se resimțea foarte mult la muncitorii din transport, care au mai mult ca toate celelalte bresle nevoie permanentă de contact, pentru stabilirea condițiilor de muncă, ajutoare, etc. În special încărcarea și descărcarea vapoarelor în diferite porturi ale lumii, cere o cât mai strânsă înțelegere între sindicatele de muncitori.

La acest congres au luat parte 114 delegații, reprezentând 40 uniuni muncitorești, din 26 țări cu 2.010.807 muncitori organizați.

Din Europa, numai Rusia, Bulgaria și Ungaria nu au fost reprezentate. Muncitorii din porturile României au fost reprezentați prin d-nii Stoica Mihailca, și Lazăr Maglașu trimis de către „Uniunea muncitorilor din porturi” cu sediul la Brăila.

Congresul a avut loc în uriașă „Casa Poporului” din Hamburg sub președinția d-lui Robert Wilbanes președintele internaționalei federației de transport. D-nii Kannel din partea comunei și dr. Matthaci senator hamburghez au vorbit exprimându-și credința că muncitorimea din ramura transportului va ajuta democrația din lumea întreagă, pentru stabilirea unei păci sincere și reale.

D-nul Edo Fimen, secretarul federației, a făcut o expunere amănunțită asupra situației internaționale, insistând asupra mijloacelor de luptă a muncitorilor.

Acest raport a fost dezbătut timp de două zile, când a vorbit delegații mai multor organizații.

Intre delegații germani și francezi, a urmat un duel bine susținut pentru stabilirea atitudinii organizațiilor respective. Hotărârile luate, au înălțat atmosfera dela începutul congresului. În afară de punctele privitoare la chestiunile de breaslă, congresul a hotărât ca comitetul federației să se intereseze de aproape, pentru ca în toate țările orientale și balcanice, să se acorde muncitorilor deplină libertate de organizare, așa cum e stabilit în tratatul dela Versailles. În acest scop va face demersuri și la „Biroul Internațional al Muncii”.

Delegații englezi — care erau aproape toți deputați în Camera comunelor — ca și cei francezi, s'au interesat de aproape de situațiunea din România.

Piața cerealelor

ÎN ȚARA: orzul ferm, ovăzul și porumbul susținut, grâu și fasole fără cumpărători.

ÎN STRAINATATE cumpărători rezervați.

Cerealele au cotat la:

BRAILA: orz 71000 lei, ovăz 59500 lei, porumb 59500 lei, fasole 130000 lei grâu 80000 lei vagonul.

GALAȚI: orz 70500 lei, ovăz 51800 lei, porumb 59100 lei, fasole 131000 lei, grâu 80200 lei vagonul.

SILISTRA: porumb 57000 lei, fasole 125000 lei vagonul.

CONSTANȚA: orz 72500 lei, ovăz 54500 lei, porumb 60000 lei, fasole 132000 lei vagonul.

GIURGIU: orz 66000 lei, porumb 57000 lei vagonul.

OLTENIȚA: porumb 57000 lei, fasole 125000 lei vagonul.

ÎN BASARABIA: orz 69000 lei, ovăz 43000 lei, porumb 59000 lei vagonul.

Devizele și valuta.

Rador, 22 August.

Zürich: Deschiderea: Inchiderea:

Berlin: 127. — — 127. —

Amsterdam: 206.87.50 — 207. —

New-York: 532.25 — 533.25

Londra: 2404.50 — 2401. —

Paris: 2920. — — 2890. —

Milano: 2367. — — 2367. —

Praga: 16. — — 16. —

Budapesta: 69.50 — 69.50

Belgrad: 625. — — 662.50

București: 245. — — 245. —

Varșovia: 13. — — —

Viena: 7512.50 — 7512 —

București închiderea: Paris 11.86, Londra 975, Berlin —, New York 216. —, Milano 970, Zurich 4095, Viena 30.60, Praga 650, Budapesta —

Valute: Napoleon 800, Marca de aur 50, leva 150, lira turcească 110, font englez 980, franc francez 1215, franc elvețian 41, lira 990, drachme 380, dinar 260, dolar 214. —, coroana austriacă 32 —, coroana maghiară 28 —, so-col 640, Marca polonă 41. —

„MICUL GOLAN”
în rolul principal:
BELA MUZSNAY.

Cetiți și
răspândiți
Tribuna Nouă

CRONICA ȘCOLARĂ

Cătră învățători

Arad, 22 August

Prin decizia ministerială No. 70.240—924 fiind numit revizor școlar al orasului și jud. Arad, în preajima ocupării postului ce mi s'a încredințat mă simt obligat să fixez o atitudine față cu tagma dascălească din mijlocul căreia sunt ridicat de o parte, iar de alta, să lămuresc unele puncte și față cu celelalte clase sociale chemate mult puțin să sprijinească intențiile mele culturale.

Învățătorilor, cu cari atâtă amar de vreme am purtat sarcina grelelor străluciri, prietinelor de momente dureroase, dar și de clipe înălțătoare, le zic: „Veniți cu mine”. Alături de voi în triste pagini ale istoriei noastre de ieri, de acord cu gândurile voastre purtate în suflute și învăluite de cea mai sfântă dragoste de neam, când ocup acest post de veghe al legilor și regulamentelor școlare, mă simt și mai mult, și mai trainic legat de voi și de soarta noastră. Purați pe valurile încercărilor nesăbuite, țineți la suprafață prin forța mândriei și a prestigiuului muncii românești în clipele schimbărilor cari ni-au dat stăpânirea gleei subjugate, înaintea altarului credinței mântuitoare și a voinței îndârjite, mă leg de voi și de încrederea voastră. Toate amintirile duios de frământări comune, tot cortegiul sbuciumului puternic totul în firele aceluiaș ideal românesc se ridică în evidență și, mă înfrâncă să vă chem alături de mine și de palpitările inimii colegiale. Intransigent în ordnirea aprecierii în limitele sforțărilor curate, toată partea bună a cugetului și a faptelor le voiu întinde fără precupețire vrednicilor împrăstietori de carte românească. Și vom rămânea în acest tranșeu de sforțări până când dorul de luptă va corespunde mentrei ce mi s'a încredințat. „Veniți cu mine”!

celorlalte clase cu definiție bine precizate în organismul nostru social le însușii sinceritatea și dorința de colucare comună. Apropiată în munca de ridicare, a poporului partea voastră de soluționare a multelor probleme ce bat la poarta vremii se respectă și consideră. Și, ori câte deosebiri de convingeri ne despart în normalizarea vieții noastre publice, când sforțările culturale sunt deslănțuite, vi se păstrează locul cuvenit. Pace în relațiile noastre cotidiene, răvnind adevărul în aprinderea discuțiilor principiare cuvință și respect personal, față prin ce urmăresc să vă atrag în mrejele intereselor culturale. Clipe sfinte și momente înălțătoare va fi pentru mine acea vreme de înțelegere reciprocă, când pășind pe cărările binelui, vom croi mentalități mai adevărate împrejurărilor prezente. Deci, totul vă îndreptățește să nu vă depărtați de sfîntenia chemării mele.

Cristea,
rev. școlar

Aduc la cunoștință fraților învățători că ordonanța ministerială cu No. 64769—922 privitoare la convocarea congresului corpului didactic primar din jud. Arad pe zilele de 1—4 Sempemvrie este abrogată prin o nouă decizie, deci congresul nu se va ține. În schimb adunarea generală a Asociației județane convocată pe ziua de 29 August a. c. se va ține la timpul, locul și cu programul stabilit de comitetul central și publicat în No. 52 al Ziarului „Tribuna Nouă”. Față de cei îndolenți se vor aplica deciziunile ad. gen. trecute.

Cristea,
rev. școlar, președintele Asociației Jud.

CRONICA SPORTIVA.

Tennis

Arad, 22 August

Concursul din Petroșani

Finala dublului-mixt dela concursul lui „Kac” din Cluj s'a ținut în Arad la 20 August pe terenurile lui „Ake” între dr. Lupu—dra Fidler și Dorner—dra Fulop care s'a terminat cu următorul rezultat pentru perechea Lupu—Fidler

7:9; 6:3; 6:3.

Deși dra Fidler este încă tânără totuși dispune de o rutină uimitoare și a secondat bine pe drul Lupu campionul nostru național în simlu-domnii, căruia îi revine partea feului din această finală interesantă.

Acest concurs de tennis promite foarte mult având un caracter internațional la care și-au anunțat participarea Polonia cu d-nii: Svede, Patucek, Kvalevski și dra Ritter. Cehoslovacia cu d-nii: Roher, Koseluh, Zemla, și Mazenauer. Ungaria cu d-nii: Kelemen, Gonz și poate Kehrling. Din Arad sunt invitați: dr. Lupu, Dorner, dna Szell și dra Fidler. Din Timișoara: d-nii Paun și Cantacuzino. Din Lugoj: d-nii Valeanu și Deutsch. Din Oradea-Mare: Mate, iar din Cluj: dr. Maresi și în fine toată garda tenisorilor

din București cu d-rele: Golescu, Ghica, d-nii: San Gali, Ronetti, Krupenski, Pouliet și Misa

Cupa

Una din semifinalele zonei am fost câștigată de Australia care a învins pe Mexicul cu 5 victorii la 0. Cealaltă a fost prada Japoniei care a învins pe Canada cu 4:1 victorii.

La Amsterdam celebrul înotător Weissmuller și-a ameliorat recordul mondial pe 100 m. la 58 s. 2.

Belgia a bătut Olanda în Waterpolo cu 7:4.

Alte

Azi la ora 6 jumătate comitetul sportiv român „Gloria-CFR” ține o sesiune extraordinară.

Cetim în „Sportul”: Le „Grand du Prince... acesta este titlul unei cărți de călăreț, scrise de un scriitor francez, care scrie:

„Principele Carol al României este un sportiv, aceasta o dovedește zilnică calăreț, scrimeur, tennismen, automobilist ce este. Călătoria la el dat prilej să fără o seamă de achiziții gustul său”.

Foot

CFR. București—SPORTING 4:1 (1:1).

MACABII Galați — DACIA Brașov 0:0.

Duminecă la ora 6 se întâlnește GLORIA spre a disputa premiul Dela ora 2 începând premere echipei și de categoria IIa.

Reclama
e sufletul
comercului

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A.
ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)